



ԵՐԿՈՒՇԱՔԹԻ, 20 ՅՈՒՆԻՍ, 2022

## ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ԱՊՈԹՔ

(միասնաբար արտասանուած)

Իմաստութիւն Հօր Յիսուս, Կուր ինձ իմաստութիւն վարիս խորհել եւ խօսել եւ գործել առաջի քո յամենայն ժամ. ի չար խորհրդոց, ի բանից եւ ի գործոց փրկեալս զիս. եւ ողորմեալ քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս: Ամէն:

## Մարտոս 19

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՓԱՌՔԸ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Երկինքը Աստուծոյ փառքը կը պատմէ,  
երկնականարը Անոր արարչութեան կը վկայէ:  
Իւրաքանչիւր օր նոյն վկայութիւնը կու տայ,  
ամէն մէկ գիշեր նոյն գիտութիւնը կը յայտնէ:  
Չկայ ոեւէ խօսք, չկայ ոեւէ բառ,  
եւ ոեւէ ձայն չի լսուիր անոնցմէ.  
բայց ամբողջ աշխարհը կը սփռուի անոնց պատգամը,  
մինչեւ աշխարհի ծայրը կը հասնի անոնց վկայութիւնը:  
Տիրոջ հրահանգները ուղիղ են, սիրտը կ'ուրախացնեն.  
Տիրոջ պատուէրները լոյս են, աչքերը կը լուսաւորեն:  
Տիրոջ երկիւղը սուրբ է, եւ յաւէտ անջնջելի.  
Տիրոջ դատաստանները ճշմարիտ են եւ միշտ արդար,  
աւելի ցանկալի՝ քան ամենէն զուր ոսկիին,  
աւելի քաղցր՝ քան մեղրախորիսիսէն քամուած մեղրը:  
Ես, քու ծառադ, ինքզինքս անոնցմով կը կրթեմ,  
որովհետեւ անոնք լիովին կը վարձապրեն պահողը:  
Թող այս խօսքերս ու սրտիս խորհուրդները  
ընդունելի ըլլան Քեզի, Տէր,  
իմ Վեմս եւ Փրկիչս: Ամէն:

## ՆԱՐԱԿԱՆ-ԱՊՈԹՔ

**Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա:**  
**Ամենասուրբ Երրորդութիւն, սուր աշխարհիս խաղաղութիւն:**  
**Եւ Հիւանդաց բժշկութիւն, ննջեցելոց արքայութիւն:**  
**Արի Աստուած Հարցն մերոց, որ ապաւէն ես նեղելոց:**  
**Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Յիսուս Փրկիչ մեզ ողորմեա:**

**Պահապան ամենայնի Զրիստոս,**  
**աջ քո հովանի լիցի ի վերայ իմ ի Կուր եւ ի գիշերի,**  
**ի նստիլ ի տան, ի գնալ ի ճանապարհ,**  
**ի ննջել եւ ի յառնել, զի մի երբեք սասանեցայց.**  
**եւ ողորմեալ քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս:**

# ՕՐՈՒԲԱՆ ՆԻԲԹԸ



ԱՌԱԿԱՑ 30 ԳԼՈՒԽ

## ԱԳՈՒՐԻՆ ԽՕՍԹԵՐԸ 30:17-33

Ազահ մարդուն նմանցուց գերեզմանի, ամուլ արգանդի, երկրին, որ երբեք չի կշտանար ջուրով, կրակին, որ հերիք է չըսեր, նոյնպես ալ ազահ մարդը երբեք ալ հերիք է չըսեր, ու չի գիտեր բարարարուիլ:

Անցնելով 17րդ համարին, կը խօսի այն զակին մասին, որ իր հայրը կը ծաղրէ եւ իր մօրը հնազանդիլը կ'անարգէ: Ազուր կը ներկայացնէ որպէս այք: Աստուածաշունչին մէջ այքը խորհրդանիշ է մրաժումներուն, խորհուրդներուն: Ինչպէս պիտի ըսէ Քրիստոս. «Եթէ այքդ առողջ է, ամէն ինչ առողջ կը փեսնես, եթէ այքդ վարառողջ է, ամէն ինչ վար կը փեսնես»: Ուրեմն, այսպէղ ալ այն զաւակը, որ իր ծաղրանքի ու անարգանքի մրաժումներով ու խորհուրդներով կը վերաբերի իր ծնողներուն հետ, Ազուր կը նմանցնէ ագրաւներուն, որոնք իրենց որսը որ գտնեն, առաջին իսկ առիթով որսին այքը կը հանեն: Կամ արծիւներուն, որոնք իրենց ձագերուն կը փանին, որ ուրեն:

18-19 հմր: Դարձեալ զարմանալի եւ անհասկնալի երեւոյթներ կը նշեն: Օդին մէջ արծիւին ճամբան, ապառաժին վրայ՝ օձին ճամբան, ծովուն մէջ նաւուն ճամբան, ու աղջկան քով՝ այր մարդուն ճամբան: Առաջին իսկ առիթով, այս օրինակներով Ազուր կ'ուզէ ցոյց փայլ, թէ ինչպէս Աստուած այնպիսի սպեղծագործութիւն է ըրած, որ երբեք մեր միտքը չի կրնար ըմբռնել, բայց հիացմունքով եւ խոնարհութեամբ կը դիտենք այդ բոլորը: Առաջին, թէ ինչպէս արծիւը այնպիսի թռիչքով կը սաւարնի օդին մէջ: Ժայռերու վրայ թէ ինչպէս օձը կը սողայ առանց իսկ վրիաւորուելու: Նաւը հակառակ իր փոքրութեան այդ մեծ ովկիանոսին մէջ կը նաւարկէ իր փոքր ղեկով ու կը հասնի մինչեւ նաւահանգիստ, առանց իսկ հետք թողելով: Ի վերջոյ, այր եւ կնոջ միջեւ սիրոյ կապը, որ կը հասնի մինչեւ որդեճնութեան: Այս բոլորը ցոյց կու փայլան Աստուծոյ սպեղծագործութեան հրաշալիքը, որուն համար իմաստութիւն է պէտք եւ խոնարհութեամբ ընդունելու, ու մանաւանդ՝ այս բոլորը չշահագործելու, որպէսզի մեղքի մէջ չիյնանք:

Իսկ այս հրաշալիքներուն դիմաց, 20րդ համարը, «Շնացող կնոջ ճամբան ալ այնպէս է, կ'ուրէ ու բերանը կը սրբէ, եւ չարութիւն չըրի կ'ըսէ: այս անգամ կու գայ ներկայացնելու շնացող կինը, որ կը նմանցնէ իր շնութիւնը կարծէք պարզ ու սովորական ուրեւի ու հետ, որմէ յետոյ ան իր բերանը կը սրբէ, որպէս թէ բան պարտաւոր չէ: Այսպէղ հարցը կը վերաբերի բոլոր փեսակի շնութեան, որմէ կը զգուշացնէ, որ արիկա ուրիշ բան չէ եթէ ոչ չարիք, մեղք: Ահա Ազուր երբ իր խրատները, իմաստուն խօսքերը կը փոխանցէր Իթիէլին եւ Ուքալին, որպէսզի զգուշ ըլլան այս երեւոյթէն:

21-23 համարները, մէկ այլ ուրիշ երեւոյթներու մասին կը խօսին, ուր երկիրը կը դողայ ու չի կրնար փանիլ: Ծառան՝ երբ թագաւորէ: Յիմարը՝ երբ հացով կշտանայ: Արեւի կինը՝ երբ կարգուի: Աղախինը՝ երբ իր փիկնոջ ժառանգորդ դառնայ: Ազուր կու գայ ցոյց փայլու, որ եթէ իմաստութեամբ կ'ապրինք ու կ'առաջնորդուինք, ապա չենք ուզեր նմանիլ այսպիսի մարդոց, կամ հեռու կը մնանք այսպիսի մարդոցմէ, որ մինչեւ իսկ երկիրը կը դողայ ու չի կրնար փանիլ: Մարդիկ, որոնք երկրի խաղաղութիւնը կը խանգարեն, ու խանգարիչ են ուրիշներուն: Առաջին: Ծառան՝ երբ թագաւորէ: Գիտէք, Աստուած երբ սպեղծեց փիկերը ամէն ինչի համար կարգ ու կանոն դրաւ, այնպէս ինչպէս՝ փերի եւ ծառայի կանոնը, առաջնորդի եւ հետեւողի կանոնը: Բայց երբ հանկարծ այս կանոնը խանգարուի ու շրջուի, ահա այն արեւն քառասային վիճակ է, որ կը սպեղծուի: Արհամարհանքի մասին չէ խօսքը, այլ իւրաքանչիւրին ըսար այնմ դեր ու պաշտօն փրուած: Նաեւ իւրաքանչիւրին փրուածն ալ ըսար այն օգտագործելու, որովհետեւ կրնանք չարաշահել այդ փրուած դերն ու պաշտօնը: Երկրորդ, յիմարը երբ կշտանայ: Այս պարագային ինքզինք կը մոռնայ իբրեւ այդպիսին եւ կը սկսի հպարտանալ: Կամ արեւի կինը՝ երբ ամուսնանայ իր փունը կը վերածուի դժոխքի: Կամ աղախինը, երբ իր փիկնոջը ժառանգորդը դառնայ, մոռնալով իր անցեալը: Այս բոլորը կը յիշեցնեն խոնարհութեան դասեր եւ առաւել եւս յիշեցում, թէ ով ենք մենք: Ասացուածք կայ, որ կ'ըսէ. «Մարդը իր արժէքէն աւելի պիտի չարժեւորես»:

24-28 համարներով, այս անգամ կը ներկայացնէ չորս բաներ, որոնք պզգիկ կ'երեւին, բայց շար խելացի են: Մրջիւնները, որոնք իրենց պաշարը ամառուրնէ կը պարտաւորեն. ճագարները, որ իրենց փունները վեմերու վրայ կը շինեն: Մարախները, որ թագաւոր չունին, բայց խումբ խումբ դուրս կ'ելլեն: Մարդը իր ձեռքերովը պարտերուն կը փակչին, ու թագաւորներու պալատներուն մէջ կը գտնուի: Այս օրինակները կու գան մեզի սորվեցնելու, թէ ինչպէս Աստուած Իր սպեղծած փոքր բաներէն կրնանք օրինակներ վերցնել ու սորվիլ, հակառակ մեր բանաւոր էակ ըլլալուն: Պահ մը միայն եթէ ուշադրութեամբ նայինք բնութեան, ինչեր կան սորվելիք այնպէղ: Բայց այնքան զբաղ ենք մեր առօրեայով, որ ժամանակ չունինք նայելու: Սակայն երբ խոնարհութեամբ նայինք այս

սրբեղծուածներուն, ապա սորվելիք ունինք անոնցմէ: Ահա այդ խոնարհութիւնն է, որ նաեւ մեզի կու տայ իմաստութիւնը: Ահա թէ ինչու մարդը առանց Աստուծոյ չունի այդ իմաստութիւնը, ու չի կրնար ունենալ այդ իմաստութիւնը եթէ չխոնարհեցնէ իր անձը:

Աշխատասիրութեան, պատրաստութեան, ապահովութեան, համագործակցութեան եւ հարապետութեան:

29-31 համարներով Ագուր կը ներկայացնէ գեղեցիկ քալուածք ունեցողները: Առիծը, որսի շունը, նոխազը, եւ թագաւորը, որուն ժողովուրդը իր հետն է: Այսպէս այս համեմատութիւնները նաեւ անոր համար, որ բաւարար չէ միայն իմաստութիւնը ունենալ, այլ նաեւ այդ իմաստութեամբ ապրիլ: Որովհետեւ քալել նաեւ կենթադրէ ապրելակերպ: Այս համեմատականը նաեւ շարեր նմանցուցած են Քրիստոսի: Առիծի պարագային Յուդայի ցեղէն առիծը, որսի շունի պարագային առագ ու շուր ըմբռնողը, այծը որ կը քալէ հօտին առջեւէն, իսկ Թագաւորներու թագաւորը: Այս համեմատական դասը նաեւ իւրաքանչիւրին ուղղուած, որպէսզի Քրիստոսի նմանակցութեամբ մենք ալ նոյն քալուածքը ունենալու: Մեր քալուածքով նաեւ զԱստուած փառաւորելու, եւ ինչպէս պիտի ըսէ Քրիստոս. «Այնպէս ապրեցէք, քալեցէք, որպէսզի երբ մարդիկ տեսնեն ձեր բարի գործերը, զԱստուած փառաւորեն» Մատթ 5:16:

32-33 համարներով Ագուր կը յիշեցնէ ըսելով. «Եթէ բարձրանալով յիմարութիւն ըրիր կամ չարութիւն մը մտածեցիր, ձեռքդ բերնիդ վրայ դիր», այսինքն՝ զսպէ, մի արտայայտէր, որովհետեւ եթէ արտայայտես կը նմանի, «կաթը որ ծեծես՝ կոզի կ'ելլէ, քիթը ճգմես՝ արիւն կ'ելլէ, նոյնպէս ալ՝ բարկութիւնը գրգռես՝ կռիւ կ'ելլէ»: Այսպէս նաեւ կը յիշեցնէ երբ խօսելու մասին, եթէ ինչ որ պիտի խօսինք շինիչ եւ օգտակար չէ, ապա աւելի լաւ է լուր մնալ: Որովհետեւ յիմարութենէ, հպարտութենէ եւ կամ չարութենէ թելադրուած գրգռուած որեւէ խօսք անպայմանօրէն կռիւի պարճառ կրնայ ըլլալ: Որովհետեւ բերանը նաեւ սրտին ու մտքին աւելցուքն է որ դուրս կու տայ, ինչպէս պիտի ըսէ Քրիստոս: Ուրեմն այնպիսի զգուշութեամբ օգտագործելու ենք այս բերանը, որպէսզի յանկարծ սխալ արտայայտութիւն մը, մէկ այլ ուրիշ մեղք մը չաւելցնելու մեր վրայ: Այլ խոնարհութեամբ, հեզութեամբ, համբերութեամբ եւ իմաստութեամբ ըստ այնմ խօսելու: Իսկ Յակոբոս Առաքեալ այդ բերնին մէջ եղած լեզուն կը նմանցնէ կրակէ կայծի, որ կրնայ ամբողջ անտար մը բռնկեցնել: Նաեւ ան կը նմանցնէ լեզուն մահացու թոյնով: Այս բոլորի պարճառը հպարտութիւնն է: Զգուշ ըլլանք, թէ մենք ինչպէս կը գործածենք մեր լեզուները: